

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 16 października 2026 r.
znak sprawy: DHR.n.8110.7655.2026

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: terminów stosowania nawozów naturalnych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo znak KRIR/JM/1073/2026 z dnia 6 października 2026 r., dotyczące umożliwienia stosowania nawozów naturalnych w zależności od rzeczywistych warunków atmosferycznych i glebowych, a nie wyłącznie według określonych terminów kalendarzowych, dziękuję za przekazanie stanowiska samorządu rolniczego w tej sprawie.

Terminy stosowania nawozów zawierających azot określone zostały w „Programie działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”⁽¹⁾ tzw. programie azotanowym i wynikają z wdrażania dyrektywy 91/676/EWG⁽²⁾ tzw. dyrektywy azotanowej mającej na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego. Rozwiązania te służą ograniczeniu ryzyka strat składników pokarmowych do środowiska wodnego w okresach, w których pobieranie azotu przez rośliny jest ograniczone, a ryzyko jego wymywania lub spływu powierzchniowego jest największe.

Warto dodać, że obowiązujące przepisy uwzględniają możliwość elastycznego podejścia do terminów stosowania nawozów w przypadku wystąpienia sprzyjających warunków pogodowych. Program azotanowy daje możliwość elastycznego stosowania nawozów zawierających w składzie azot w okresie od 1-go do ostatniego

dnia lutego, jeżeli wystąpią odpowiednie warunki pogodowe. Mechanizm ten oparty jest na danych meteorologicznych i komunikatach publikowanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Jednocześnie informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega zmiany klimatyczne obserwowane w ostatnich latach, skutkujące wydłużeniem okresów wegetacyjnych oraz częstszym występowaniem warunków odbiegających od wieloletnich norm i razem z właściwymi resortowymi Instytutami analizuje tą sytuację.

Przedstawiona przez samorząd rolniczy propozycja uzależnienia możliwości stosowania nawozów od rzeczywistych warunków glebowych i atmosferycznych wymaga przeprowadzenia szczegółowych analiz oraz zmiany dotychczasowych przepisów. Warto dodać, że dotychczasowe podejście służb Komisji Europejskiej (DG. ENVI) w kwestii terminów stosowania nawozów było jednoznaczne tj. wymaga się wprowadzenia konkretnych terminów, kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest zakazane (w związku m.in. z zapisami załącznika III ust. 1 pkt. 1 dyrektywy azotanowej⁽²⁾ tj. „Środki obejmują zasady odnoszące się do: 1. okresów, kiedy rolnicze wykorzystanie niektórych rodzajów nawozu jest zakazane.”). Dlatego wszystkie kraje członkowskie musiały i wprowadziły konkretne daty związane z ww. zakazem. Jednocześnie informuję, że w ramach prowadzonej w 2024 r. przez Komisję Europejską oceny dyrektywy azotanowej⁽²⁾ przez MRiRW zostały zgłoszone propozycje dokonania zmian w ramach dyrektywy dot. sztywnych terminów stosowania nawozów.

Niezależnie od powyższego chciałabym poinformować, że w ramach prac przygotowawczych do najbliższego przeglądu programu azotanowego, który zgodnie z informacjami z Ministerstwa Infrastruktury powinien odbyć w 2026 r, jednym z tematów do analizy, który zgłosiło MRiRW jest zwrócenie uwagi na kwestie jesienno-zimowych terminów stosowania nawozów zawierających w składzie azot w zależności od zaawansowania wegetacji rośliny uprawnej.

Wyrażam również nadzieję, że w proces przeglądu programu azotanowego, który zgodnie z kompetencjami prowadzony jest przez ministra ds. gospodarki wodnej, aktywnie włączą się przedstawiciele KRoR.

Jednocześnie dziękuję za przedstawione uwagi i zaangażowanie środowiska rolniczego w doskonalenie rozwiązań prawnych dotyczących racjonalnego gospodarowania nawozami.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Małgorzata Gromadzka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2023 r. poz. 244)
- (2) dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG) (Dz.U.UE.L.1991.375.1)